

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; közséj jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyeg-díj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyiltér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kőztől fogadhatók el.

Az ujjászületés evangélioma.

Nagy ünnephez készül a keresztyén világ, a megváltó Jézus születésének emlékünnepéhez; még néhány homok szem alá gördülése az idő kifogyhatatlan fővenyőraján... s fölviradnak reánk a karácsoni szent ünnepnapok!

Elnémul a nyüzsgő ember áradat vásári lármája, elpihen a hétköznapi munkáknak monoton zivaja s az a nagy bonyolult gépezet, mely száz és ezer finomabb és vaskosabb érdekszálak által mozgatott kerekeket tart észbontó forgásban: az a bálmulatra méltó nagy szerkezet, melyet keresztyén társadalomnak nevezünk, melynek törekvése végecélja az egyének boldogulásában a közboldogságot keresni, feltalálni, megalapítani; — ez az emberiséget ujja alkotó csodamű, mintha egy titkos kéz nyulna kerekéi közé, megáll hirtelen... még egy pár lélekzetvétel a nagy nehéz ére testből, még egy két ideges megrándulás a dolgában feltartóztatott tömegben, s azután... vége a munkának... beáll a nyugalom komoly magasztos ünnepi csöndessége!

De hát micsoda hatalmas kéz, minő varázserő az, mely az örvénylő ember áradat hullám veréseit pillanatok alatt képes csesendesíteni? mely félbe hagyatja az izom erőket megemésztő munkákat s mely midőn pihenést enged a fáradt testnek, szellemi tápot nyújt a testi munkák lenyüzsgő igájában elepedt sovárgó lelkeknek?

Ünnep van!...

Értitek-e e rövid szavak nagy jelentőségét!

Keresztyén Ünnep van!!... Nem értitek-e mint fájlik ki e rövid szavakból ama kimagyarázhatatlan hatalom, az a nagy titkos erő, mely megfog, megállásra kényszerít, tettet, lelket egyirant?

A megváltó Jézus, születésének emlék ünnepe van!!!

Az ujjászületés evangéliomának ünnepe...

Az égi szeretet karácson ünnepe!!!

Nem értitek-e mint nyílik meg e szavak hallatára zárkózott szívetek, — mint költöznek oda be a legmagasztosabb érzelmek, hogy felöltözködjének a hálás imádat és tiszta szeretet mennyei köntöseibe?

Kétség kívül értitek tudjátok és érzitek is mindazokat!

Értitek az angyallal megjelent mennyei seregeknek tulvilági énekét, mely lelket elragadón zendült fel a szent titku éjszakában: „*Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek és e földön békeesség, és az emberekhez jóakarát!*”

Értitek és tudjátok az evangéliomot, azt az örömdetes üzenetet, mely a betlehemi mezőkön remegő pásztorokat megvigasztalá, s mely általok szól a világ minden népeinek: „*Ne féljétek, mert ime hirdetek nektek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz; mert született nektek ma a megtartó, ki az Ur Krisztus a Dávid városában.*”

Értitek és tudjátok jól, hogy az ég ezen evangéliuma szülte ujja a világot, hogy e születésben lett nyilvánvaló a menny békéje a földhöz, s a béke áldott gyümölcse lett a testet öltött Ige, mely alapja a keresztyén

vallásnak, éltető lelke a keresztyén anyaszentegyháznak s élesztő kovása a keresztyén társadalomnak!

És érzitek jól az Ige elragadó, — ujjászültő varázserejét; éreznetek kell ennek átalakító hatását, teremtő hatalmát kívül és bent, fönt és alant egyaránt!

Mert mi teremtette meg azt a világrendet, mely halomra döntötte a pogányság sötét századainak korhatag intézményeit; s mi építette fel a romokon az igazságnak, a jog-egyenlőségnek fénylő palotáját?

Az evangéliom!

Mi ébresztette az embert lételének nagy és dicső céljára? Mi ismertette fel az emberrel, hogy önmagán viseli az isteni képet és hasonlatosságot?... Mi ösztönzi, mi emeli szellem szárnyait folytonosan előre, feljebb a föld rögei közül a tökéletesség fényforrása felé?

Az Evangéliom!

És mi változtatja át a földet, ezt a siralomtanyát az öröm és boldogság édenévé? Mi száritja fel a fájdalom égető könnyeit? Mi édesíti, mi sokszorozza az öröm boldogító érzeteit?

Az evangéliom!

És mi által? Az által, hogy az isten-eszme titkát kijelentvén, annak helyes ismeretére és tiszta tudatára vezeti az emberiséget, hirdetvén: „*Az Isten lélek, azért a kik őt imádni akarják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják!*”

Az által, hogy midőn az isten eszmének teljesen tiszta tudatára vezérel, ugyanakkor az ő szövetségi erős és bosszuálló Jehova helyett láttatja velünk az örök szeretetet, irgalom és jóság új szövetségi Istenét, „*ki nem*

gyönyörködik a bűnös elveszésén, hanem inkább hogy az megtérvén, éljen!”

S végezetre az által, hogy midőn az isteni örök szeretet ölelő karjai közé vezeti a földi embert, ugyancsak ilyen boldogító ténykedésre tereli saját körében, mint a parancsolatok egyik summját irván elébe: „*Szeresd embertársaidat, mint magadat!*”

Im itt az a mennyből alá nyuló hatalmas kéz, mely vezeti az embert e földi lét szövevényes utain, s mely haladásában ottan-ottan megállítja, hogy lássa rendeltetését, hogy ismerjen önmagára! És ilyenkor ha lelke fellángol, ha szívének elzárt ajtóit feltárla, az imádat eddig rejtve levő érzelmét megszentelők a lelki hajlékot. Ott nyilatkozik az evangéliom ujjászültő ereje, a testté lett Ige, a született Jézus, „*ki lett nekünk Istentől vigasságunkká, szentségünkkel és váltásunkká!*”

Ime az ujjászületés evangélioma!

Angyali ének, biztató szó, örömdetes üzenet egy részről, másrészt romolhatatlan tudomány, örökké megálló igazság, erősebb az égnél, keményebb a földnél, mert: „*Ég és a föld elmúl, de az Ur beszéde megmarad mindörökké!*”

Ez az evangéliom hirdeti nekünk ismét a nagy örömet, midőn a Jézus születésének emlékünnepéhez készülünk, — „*jertek azért, lássuk meg a dolgot, melyet az Ur megjelentett nekünk.*”

Karácson ünnepe van!

Lelkünk béke napja, szeretetnek magasztos örömmünnepe, boldogan üdvözlünk tégedet, mert a mi szemeink látták s látják a világ Idvezítőjét, —

A „Szilágy-Somlyó” Tárcája.

Viaszgyertyák a karácsonfán.

Irta: *Hamvai Sándor.*

A legszebb ünnep, az emlékezés ünnepe vagy, karácson!

Engem az emlékezés szárnyaira vesz és kivisz a temetőbe.

Ez a hely nekem nem idegen többé. Ez a hely, hol nyáron át a gyermekek pajkos kacagással üzik a lepkéket, könnyelműen taposva le a sirhanton kinőtt virágokat; ez a hely, melyet a könnyen feledő emberek kerülve-kerülnek s mely a tudatlanok előtt a babonás mysticismus sötét ködében az éjféli órák borzalma tártja fel: jó ismerősöm, barátom nekem.

Mikor a kikelet elhozza a maga virágait; a rügyek fakadoznak; édes zsongás támad a légben; sokatmondólag titokteljes zenéje kél a tavaszra ébredő természetnek s én kimehetek újra kedves sirhantomhoz: lomb meghajlik nekem, virág mosolyg felém, a tél által lenyűgözött hantok dicsekedve mutatják első virágaikat s a jámbor önzés elhíti velem, hogy mindezek örvendeznek nekem s felakarják vidámitani elfásult szívemet.

Nehéz szívvel megyek mindig oda és a megkönnyebbülés jól eső érzetével térek meg utamból.

Lenyűgözhet az élet; de fölemel, megtisztít a halál gondolata.

Mikor a temető felé megyek, még érdekelnek az emberi arcok. Meghajlom a kikiáltott nagyság előtt; boszant a buta önteltség, bánt az üres gög okatlan pöffeszkedése... és észre tudom venni azt. Mennyire ember s mennyire gyöngye vagyok, érzem.

Mikor pedig leborulva a kedves sirra, mely elröpült, drága angyalom, földi boldogságom romjait takarja, elzokoghatom bus szívem keservét, bánatomat: énem egybefűződik a lét és nem lét mély és érthetetlen filozofiájával s egyszerű eltörpül bennem az ember.

Nem bánt többé az emberek gögje, szánalom fog el a buta önteltség láttán, a nagyság eltörpül előttem, mert abban is csak a port, a hamut látom. S vajjon nyil-e majd e hatalom kényelemtől elpuhult tagjain olyan szépen fakadó virág, mint a porladó szegényen?

Oda tudnám dörögni fülébe a gögnek: „*Omoly le a porba és kérdd meg a rögöket ki vagy?*” De sokkal szelidebb érzés vesz erőt rajtam: bocsánat azok számára, kik megbántottak, kiengesztelődési vágy azok iránt, kiket megbántottam.

Oly rövid az élet A halál gondolata, az elmúlás törvénye engesztelő, szelid érzelmeket lehel szívembe. Ez érzés megnevesít, fölemel.

Igy, így uram, ez érzelmekkel, e tudással a szívben és agyban lehet tökéletes az ember. De a kenyérgyöngyök ádáz

tusájában úgy eltörpülünk! Harsog az átok: „*és verejtekkel keresd kenyeredet!*”

Nagy, nehéz átok ez! Megtörpül alatta a gyöngöseség, de oh az erős szív, az erős sziv, az erős lélek megnő a teher alatt, mint a pálma.

Istenem, hogy röpül az idő...

Öt évvel ezelőtt még huszonnégy éves szívvel, szerető kis feleségem oldala mellett ünnepeltem meg karácson napját. Az ifjúság boldogító, reménykedő érzése melegítette szívünket és édes álmaink megárazották a kis barátságos tűzhelyt.

Hogy kacagtunk szemébe a sorsnak, mely mindent elvehet tőlünk, csak szerelmünk gazdag kincsanyagát, ábrándjainkat, nyugodt álmunkat és szívünk tiszta érzelmét nem! Mily édes volt a tudat, hogy a jövő évben már kis karácsonfát kell állítanunk egy gögicselő apróságnak, a ki örülni fog a sok apró viasz gyertya fényének és kövér kacsóival repesni fog majd fölé...

Többet hallgattunk mint beszéltünk. Csak a szemek meleg sugárzása, egy-egy futó mosoly beszélgetett helyettünk.

Én dévaj kedvemben el is szóltam magamat:

— Meglásd, hogy az a fiu nagyon nagyon okos lesz ám, ministert csinál belőle...

Mire a kis feleség pirulva rejtette el arcát egy olyan kis rekli mellé és rémitő naivitással, duzzogva jegyezte meg:

— De kacag ná m, ha valami nagy csacsi lenne...

Milyen egészséges kacajjal fogadtam e nyilatkozatot akkor s most még ez is fájdalmas érzést kelt szívemben...

Aztán jöttek a sejtelmek nehéz napjai.

Egy délben haza térve, nóm nem jött — mint rendszeren szokta — derült arccal elélem.

Szobánkba lépve a halvány arcuaszonnyakat ott találtam zokogva egy újságlap föl hajolva.

— Mi az, mi történt itt? kérdém megdöbbenve.

Ő könnyei közt mosolyt erőltetve mutatott egy költeményre. S hogy megnyugtasson, vállamra hajolt, kezével gyöngéden megsimogatta arcomat és sugta: — Olvasd el...

Egy költő elhunyt nejének szentel megemlékezést e versben. Látja azt minduntalan megjeleni, dolgaiban segítőleg, buzdítólag, fájdalmaiban vigasztalólag. — Ott van mindig a drága nő mellette bármire megy, bármit tesz, kíséri nyomdokait.

Szemeim megteltek könnyekkel, de azért szigor erőltetve szóltam a szegény asszonynak.

— Mit akarsz e bolondsággal? Miért mindez...

Ő szelid, bánatos arcával esdőleg nézett reám s zokogás közt sugta:

— Ugy-e te is így fogsz érezni, ha

ha azért lelki szemeink előtt ismét fel-
tűnni látjuk az ő ringó bölesőjét, éne-
keljük nagy lelki örömmel: „Hosánna!
Áldott a ki jött az Úrnak nevében!”

Vince Ödön.

Vármegyei élet.*)

Szilágyvármegye biz. közgyűlésének az állatorvosi állomások szaporítása és Zilah város katonai beszállásolási kártalanítására vonatkozó határozatai ellen több m. biz. tag által beadott felebbezést, mint közérdekűt, az alábbiakban közöljük:

Az alispáni 16.241—1890. számú előterjesztésben, különböző címen előirányzott és a közgyűlés folyamán 3020 frtra fölemelt kiadások közül, az állatorvosi állomások szaporítására s az állatorvosi javadalmazások felemelésére, nemkülönben egy hivatali szolgálai helynek megállapításával járó díjazás fedezésére fölvetett összeg, ez idő szerint nem terheli a vármegyét; következőleg annak mily alaptól való fizetése, jelenleg még csak tanácskozás tárgyát sem képezheti; annyival kevésbé kellett pedig a fedezetről, megyei pótdó kivetése után gondoskodni.

Eltekintve ugyanis attól, hogy mindaddig, míg Szilágyvármegye tisztí, segéd, írókai, kezelő és szolgaszemélyzetének létszámáról s javadalmazásáról, az 1884. év január elsejével életbe léptetett megyei szervezeti szabályzat, m. kir. belügyminis-ter urnak jóváhagyásával meg nem változtatik: adlig sem állatorvosi új állomások — és egy szolgálai állás rendszeresítettnék nem mondhatók, sem az állatorvosi javadalmazások felemelteknek nem tekinthetők. Már pedig addig, míg ezek, a törvényben előírt formáságok alkalmazása mellett megtörténnek, mindenben, a jelenleg érvényben levő szervezeti szabályzat marad alkalmazásban és így most még nincs is helye annak, hogy a vármegye újabb javadalmazások fedezésére pótdót vessen ki.

Elismerjük ugyan, hogy az állategészségügyi szolgálatnak lehetősége van, — nem csak nálunk, de minden törvényhatóságnál fontos helyi és nemzetgazdasági érdekek által van tanácsolva. Hanem aki csakis az állatorvosok számának szaporítása által véli elérhetőnek a célt, a helyett, hogy úgy a járási, mint községi közigazgatási közegeknek egyéb — százfélé — munkakörben túlhalmozott voltán is segíteni kívánna s ezáltal azokat képesíteni arra, hogy a megszorított állatorvosokkal együtt, mindazon soknemű teendőket végrehajthassák, melyek e téren még szükségesek, az épen úgy járna, mint a ki a harang hangjának terjedelmét az által kívánja fokozni, hogy azt egy ember helyett kettő huzzza.

Megvagyunk győződve, hogy földmívelésügyi miniszter ő nagyméltósága, a

*) Ezen felebbezésben előadottakkal nem értünk mindenben egyet. Ugy erre, mint a közmun-kaelőirányzatra vonatkozó s jövő számunkban köz-
lendő, — nemkülönben a közkórházi és megyeház építési költségekre vonatkozó felebbezésekben foglaltakra megteszük észrevételeinket. Szerk

én már nem leszek? Ugy-e szentelsz egy pár sort a te szegény Annádnak?

A szívem elszorult e remegő hangra, melyben az elnyomott fájdalom, a közelgő elválás előérzetének halálharangja csengett; de azért mosolyogtam.

— Eh, bolondság!

*

Karácson délután a lapok dus mel-
lékleit olvastattuk, a midőn feleségem könyektől csillogó szemekkel mutat egy kis novelletrre.

— Olvasd milyen szép és mennyire igaz!

A nagy palóc költő Mikszáth egy szép rajzára hívta fel figyelmemet, melyben egy apa, ki elveszti nejét miután az egy fiúval ajándékozta meg, csakhamar megönsül s második nejétől ismét fia születvén, a két gyermeket elviszi ismeretlen helyre s ott nevelteti fel, hogy az asszony ne tudjon különbséget tenni mostoha és édes fia között. A milyen zseniálisan merész a mese, annyira költői és igaz az anya fájdalmának, az apai szeretet zsarnoki féltékenységének festése s éppen olyan megható a befejezés. Az anya, ki mindig könyörög s az anyaszeretet minden fufangját felhasználja arra nézve, hogy megtudja melyik az ő igazi gyermeke, midőn egyik fia a szabadságharcban elesik, női gyöngéssége és anyai szeretete egész kétségbeesésével kéri férjét, hogy ne árulja el, melyik az igazi gyermeke, az-é a ki a

köztörvényhatósági állategészségügyi szolgálatnak államosításán kívül, a mezőrendőrségről alkotandó törvény helyes intézkedéseivel, valamint a közigazgatási általános reformmal kapcsolatban, orvosolni fogja a hiányokat.

Most nagyon is sok szó férne azonban ahoz, vajjon Szilágyvármegyében valóban szükséges-e a meglevő állatorvosi állomásokat egyszerre kettővel szaporítani s még hozzá: a javadalmazást fel-
emelni?

E tekintetben első sorban szemlét kell tartanunk a velünk szomszédos vármegyékben, — hol azt tapasztaljuk, hogy p. o. Szolnok-Doboka vármegyében 7 járára 1, Kolozsvármegyében 8 járára 3, Biharvármegyében 17 járára 5, Szatmárvármegyében 9 járára 4, Máramarosvármegyében 8 járára 2 állatorvos van alkalmazva.

Ha összehasonlítjuk ezekkel a mi viszonyainkat, hol 6 járára 1 állami és 2 m. állatorvos van, nem látjuk be clodáhtatlan szükségét, sem annak, hogy nálunk még 2 állatorvosi állomás szervezettsék, sem annak, hogy a meglevőknek javadalmazása jóval fölemeltessek.

Távolabb fekvő — a legnagyobbak közül — alább fölemlítendő vármegyékben is hasonló viszonyok vannak; p. o. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun-vármegyében 14 járára 3, Torontálvármegyében 14 járára 4, Krassó-Szörényvármegyében 14 járára 3, Bács-Bodrogvármegyében 13 járára 2, Zala és Nyitra vármegyékben 12—12 járára 3—3, Zemplén, Arad és Hunyadvármegyékben 10—10 járára 2—2 állatorvos van alkalmazva, stb.

Hogy pedig járási állatorvosoknak nem csak nálunk van 600 frtot meg nem haladó javadalmazása is, hogy azok fizetése és utátlánya, az itt tervezett 850 frtnál — az amugy is közeli államosításig — kevesebb is maradhat, szolgáljon erre nézve például Győrvármegyének épen a napokban közzétett hirdetménye, melylcl Téth és Győr-Szent-Márton székhely-lyel, évi 350 frt fizetés és 100 frt utátlány mellett rendszeresített 2 új állatorvosi állomásra pályázók kerestetnek.

Mindezek mellett, ha tekintetbe vesszük még azt is, hogy a törvényhatósági állatorvosi szolgálatnak államosítása az 1891. évi állami költségvetésben már föl volt véve s az m. kir. földmívelési minis-ter urnak a képviselőházban tett azon ki-jelentése mellett lett törölve, hogy már legközelebb benyújtandó külön törvény-javaslat által, a szükséges költségeknek póthatat útján való igénybe vétele mellett az 1891-ik év folyamán, az államosítás keresztül vitetni fog: — egyáltalában szük-segtelennek találjuk, ugy az újabb rend-szeresítendő állomásokra, mint a meglevő állomások javadalmazásának felemelésére, megyei pótdónak kivetését.

Magát, egy hivatali szolgálai helynek rendszeresítését és ezen címen évi 320 frtnak kiadását, nem kifogásolhatjuk. Hisz-szük, hogy erre nézve m. kir. belügymi-nister ur, a határozattól jóváhagyását nem fogja megtagadni. De sajnos volna, ha Szilágyvármegye 63 ezer forintot meg-haladó állami javadalmazásából, még ezt a 320 frtot sem lenne képes fedezni; —

a harctéren maradt, vagy a it szívére szoríthat.

De minket a bevezetés szépsége és közvetlensége ragadott meg leginkább, melyben a költő a gyermeki ébredő öntudatot festi találó vonásokkal. A kis gyermek legelőbb egy doromboló cicát ismer meg környezetében s mikor beszélni kezd, úgy hívja sejpes kiejtéssel „csicsa.” Aztán meglátja a levesben uszkáló tésztát s az is „csicsa” lesz az ő nyelvén, valamint a szállingáló hópehely is. Táguló fogalom körében gazdag szerepe van e fogalom-jegynek „csicsa” . . .

Az érzelmek egész scálája vonult át szívünkön, a míg a szép művecskét elol-vastuk. Könyeztünk és kacagtunk . . .

Az a kis zsarnok, a ki csak ináink-ban és terveinkben élt, a kiről nem tud-tuk, hogy sarkantyut fog-é kérni, vagy hajás babát, az a kis névtelen nem volt többé megnevezhetetlen. Ugy hív-tuk kényeztetve magunk között: „csicsa” . . .
A sejtelem jövőbe látó érzése ismét erőt vett a fiatal asszonyka szívéen, jósa gos arcán bánatos felhő vonult végig s s egyszerre csak megragadta kezemet gör-csösen és szemei könyekkel teltek meg:

— Ugy-é te nem viszed majd olyan messzire a kis „csicsát”? Te óvni, ápolni fogod egyedül is és megtanítod reá, hogy volt neki egy . . . egy . . . jó anyja, a ki . . .

A kitörő zokogás elfojtotta hangját s én másodsor riadtam fel boldogságom

ha ezért mindjárt az utolsó eszközökhöz kellene nyulni.

Szilágyvármegye házi pénztárának, az 1884. évtől fogva zárszámadásait vizsgál-
va, 1909 frt 36 kr. és 440 frt 43 kr. közt váltakozó, átlagban 1183 frt 24 kr. évi maradvány mutatkozik. Ezen maradvány lehetővé teszi, a 320 frt fizetéssel ellátandó még egy hivatali szolgálai alkalmazását.

A mi már Zilah város részére, évi 500 frt „katonai elszállásolási díjat” illeti, erre nézve következő megjegyzéseinknek és kifogásainknak figyelembe vételét kér-jük.

Zilah városa részére „katonai beszállásolási kártalanítás” címén, m. pótdónak állandó kivetése, már csak azon szem-pontból sem volt kimondható, mert meg-próbálta ugyan néhány évvel ezelőtt Zi-lah városa a vármegyét, állandó beszállásolási kártalanítás megújítására reá birni; azonban a törv. hat. biz. közgyűlés, 652—1887. sz. határozatával kimondta, hogy bár nem zárközhatik el, nevezett vá-rosnak ama méltányos igénye elől, hogy az a kat. beszállásolási kártalanítást éven-ként kívánhassa, azonban ezt csakis az évenként változó összegű beszállásolási adagok számához képest lévén hajlandó fizetni: e célra állandó pótdónak kive-tése helyet nem foglalhat.

A vármegye törvényhatósági bizott-sága tehát, nem jöhet magával követ-kezetlenségbe, midőn ama határozata után 3 évre, ismét másképen fogja föl a dolgot.

Ugyde három év óta, a viszonyok meg is változtak. Ami akkor Zilah városa részéről méltányos kívánság volt: ma már nem az.

Az 1879. évi XXXVII. t. c. 2-ik §-a aként rendelkezik ugyanis, hogy a tör-vényhatóságok által, egyes községeknek évenként adható kat. b-szállásolási kár-talanítás összegébe, az 1879. évi XXXVI. t. c. értelmében megszabott katonai meg-térítés beszámítandó.

Igy volt az a multban s ugy volt a legutóbbi évig. Zilah város részére Si-lágyvármegye, a kincstártól beszállásolási adagokként kapott 1 kr megtérítésén fe-lül, a megyei 21—1880 számú szabályren-deletben megállapított 4 krnyi kártalani-tásul, adagonként 3 krt fizetett.

Miután azonban Zilah város időköz-ben laktanyát épített, — illetve azt kibő-vítette és ennek használatáért m. kir. hon-védelmi miniszter ur, részére — bérösszeg címen — 1646 frt 42 kr katonai megtéri-tést állapított meg és tett folyóvá. Zilah városa most már a vármegyéből, csak azon esetben igényelhetne kat. beszállá-solási kártalanítást, ha a beszállásolási adagok száma 41,165-öt meghaladná.

Mínthogy pedig, a folyó évi beszállá-solási előirányzat 22,620 adagot tesz, vagyis 18 235-el kevesebbet annál, amen-nyiert Zilah város már magával a kato-nai megtérítéssel — a bérleti összeggel — teljesen kártalanítva van: további kár-talanítást annyival kevésbé igényelhet, mert az évenként utólag megtartott le-számolások, mindég azt igazolják, hogy az előirányzott adagoknál jóval kevesebb a tényleg kiszolgáltattott beszámolási ada-gok száma.

küszöbén elszoruló szívvel, mint az álom-járó, ki egyszer csak felébredve, mély sziklák fölött találja magát.

*

És következett egy másik ünnep, a mikor az eszme feltámadását, az emberiség Megváltójának győzedelmét hirdeti a ha-rangok zugása s az emberek örömhözsán-nája. S közeledett az én kis szenvedő fele-ségem megváltásának napja is: az a perc, mely a nőt hivatása legszentebb s legfáj-dalmasabb érzetének teszi osztályosává. Midőn a szíve alatt viselt fájdalomtól meg-könyebbül, élete árán életetet, fájdalma árán örömet ad.

Az aggodás, reménykedés, örömmel vegyes fájdalom nehéz, de szent napjai ezek.

S midőn a Megváltás órája elközele-dett, nóm keblén szorítá kis fiát . . .

Én mint vasketrecből kiszabadult oroszlán rohantam a beteg asszony ágyá-hoz s könyekbe fűrösztem remegő kis kezét.

„Fiam van” . . .

„Fiad van” . . .

S térdre roskadtam.

*

. . . Egy életet nyertem s egy életet vesztettem.

. . . Ötöd napra a halvány asszony

Mindezekből kitűnik, hogy egy szol-gai állomás javadalmazására 320 frtnak, állatorvosi két új állomásnak rendsze-resítésére 1700 frtnak, — a meglevő állat-orvosi két állomás javadalmazásának fel-emelésére 500 frtnak, — Zilah város ré-szére pedig kat. besz. kártalanítás címén 500 frtnak — összesen 3020 frtnak m. pótdó kivetése útján célbavett fedezése, mint tökéletesen szükségfeletti mellő-zendő.

Határozottan kifogást kell tennünk továbbá, az elől hivatkozott alispáni 16241 számú előterjesztésnek azon intentiója el-len is, mely oda céloz, hogy miután a 3/4%-ben kivetni elhatározott m. pótdóból évenként 477 frt 92 kr maradna fent: ezen összeg „a megye majorsági alapjába bevételezendő; az elő fordulható olyan költségek fedezésére, melyek a rendes költségvetésben fedezetőket nem találják.”

Ilyen rendelkezési alap jelleggel bíró pénzt, a vármegye, sem most, sem jövőben, nem bizhat senkire.

Annyival kevésbé találónok megnyug-tatónak, évenként 500 frtnyi összegnek alis an urra bizását, mert különben is tudjuk, hogy amire szükség van azt időn-ként kérni szokták tőlünk; — olyan ki-adások fedezésére pedig, melyek még megsincsenek, m. pótdóról, már előre gondoskodni, már csak azért sem lehet, mert a vármegyének költségvetéseiben elő nem irányzott című kiadásokat fe-dezni, alispán ur nem is jogosult.

Öszintén csodálkozunk kell egyfelől azon, hogy azok a m. bizottsági tagok, kik a 3/4% m. pótdót megszavazták, az előterjesztést tett alispán urnak ilyen jog-talan kívánságát nem kifogásolták, más-felől pedig azon, hogy alispán ur, a tör-vényhatósági bizottság tekintélyes köz-gyűlése elé, egy ilyen, épugy szokatlan, mint semmivel sem indokolható kívánság-gal járult.

Az önkéntelenül felmerülő azon kér-désre, hogy a 3/4% m. pótdónak kiveté-sét, ilyen jogos ellenvetések mellett, mi-ként szavazta tehát meg Szilágyvármegye törvényhatósági bizottsága egyhangulag? Tisztelettel megjegyezzük:

Szilágyvármegye törvényhatósági bi-zottsága — a szavazati joggal bíró tiszt-viselőket is ide értve — több mint 400 tagból áll.

Ezek közül 58, vagyis csak 14% sa-
vazott a határozatra; de az ezen pótdót megszavazott 58 biz. tag. közül 31, vagyis 54 százalék, Zilahon lakó m. bizottsági ta-gokból áll, kik tehát — bár 500 frtnak Zilah városa részére, kat. beszállásolási kártalanítás címen megszavazásánál sze-mélyileg voltak érdekelve, mégis a szava-zástól nem tartózkodtak; miután a gyű-lésnek mindenik napján őket, a városi polgármester egy iven szólította fel, a m. bizottsági közgyűlésen leendő megjele-nésre.

Miután pedig, a m. törvényhatósági biz. a f. évi okt. hó 23-án tartott közgyű-léséről vezetett jkv. szerint a közgyűlés első napján 137-en voltak jelen, de közü-lők azok, kik a fennforgó kérdésben el-lenzéki álláspontot foglaltak el, a közgyű-lés menetét — és a velük szemben már az első napon kimutatott kiéheztetési po-

ott feküdt a terítón s nem költé fel kis gyermekének gögicsclő, nem költé fel fájdalmannak szívetrázó hangja. Aludt csendesen . . .

A költeményt és rajzot, melyek sejtő lelke előtt a reám boruló gyászt szerető szívének megsugták, ott találtam meg gon-dosan eltelve kis imakönyvében. Mennyi fájdalom könnyet hullathatott midőn azo-kat oda elrejtette! . . .

Mi sugta meg neki, hogy azokat én ott találom? Hogy azokat én csókjaimmal boritom? . . . Hogy azokat megtalálva, reá és nagy fájdalmára fogok gon-dolni? . . . Hogy e két igénytelen emlék mindig elibem fogja hozni őt végtelen sze-retetével, gyöngédségével, szenvedéseivel? És hogy emlékeztetni fog engem arra hogy egy őrangyal kísér utamon, segít munkámban, oltalmaz a rám nehezülő ba-jokban, velem van az életben és velem lesz a halálban?

Én nem tudom. De mikor a kis viasz-gyertyák felgyulnak fiacskám karácson fáján s a kis „csicsa” most már zajongó jó kedvvel ágaskodik a lobogó gyertya-lángok után: én nem fogom meg kezét. Ott látok én egy gyöngye, halvány kezecs-két, mely szeliden elvonja az égető lángo-kat, hogy ne égesse meg a parányi ka-csót. És az angyal arc, a sötét, szelid sze-mek ott mosolyognak, örvidenek velem.

litikát, boszankodva felismervén, eltávoztak: lehetővé vált, egy a vármegye nagy többsége által ellenzett ezen határozatnak keresztül hajtása.

Mindezeknél fogva — jelen felfolyamodásunknak a vonatkozó iratok kapcsán felterjesztésére alispán urat kérve — mély tisztelettel kérjük, m. kir. belügy-miniszter ur ő nagyméltóságát, hogy a neheztelt határozatot felfoldani méltóztassék.

Tasnád, 1890. november 16.

Tisztelettel:
Több törvényhatósági bizottsági tag.

Külföldi levél.

(A „Szilágy-Somlyó” eredeti közleménye.)

Berlin, 1890. december hó.

Mai napság, midőn már inkább többé mint kevésbé elismert tény, hogy a haladás, a civilizatio vezér szövétnékét úgy a politika, hadászat, mint az exact tudományok terén — Németország s par excellence — Berlin ragadta kezébe, csaknem úgy tűnik fel, hogy a porosz 1870. óta még most is folytonosan veri a franciát. Nem lesz talán azért érdektelen, ha ezen híressé lett városról s az itt lévő — mi magyar fiuk — élményeiről egyetmást elbeszélék.

Berlinbe reggel 6 órakor érkeztem.

Rendkívül meglepett, hogy ekkora városban, hol ember ember hátán tolong, a kocsik különböző kiadásban (lóvonat, droske, kutya fogat) a szó teljes értelmében egymást érik, a vonatok a városon keresztül kasul járnak, s mégis aránylag az óriási forgalomhoz nincsen zaj. Mivé lenne idegzetünk nekünk magyaroknak, ha ekkora forgalom a nálunk megfelelő zajjal járna.

Reggel ha kilép az ember az utcára, tüstént telenyomják a markát mindenféle hirdetésekkel velőtrázó találékonyssággal értenek a reclam csináláshoz. Az egyik — annons — óriási betűkkel kezdí „Eine glückliche“, ez alá kis betűvel írja „Zeit“, ujra alá nagy betűkkel „Ehe“ s utoljára azzal végzi, hogy szerencsés házasságot nem is köthet, a ki a staffíringot nem itt és nem ott vásárolja be. A másik egy egész kötet regényt ad ingyen. Egy ifju szeret egy leányt, jegyesek lesznek, kiűzik az esküvőt, ekkor az ifju elmegy cipőt vásárolni, a cipőtől tyukszeme lesz, kivágatja — bele hal. A leány utána pusztul bánatában s a szülők öngyilkosok lesznek. Mindez egy rossz cipőért. Ha már most ezt az ember ki akarja kerülni — innen és onnan vásároljon ezután.

Legtöbbször hirdetnek a vendéglősök, kik különösen a „jövő reményeihez“ fordulnak. Ha az ember bemegy egy ilyen „Bierhalle“-ba, meglepetve látja, hogy mennyire előtérbe lép itt mindenütt a művészi. Gyönyörű kiviteli freskók a falon, melyek hol szörző barátokat, (cath. papot még nem láttam Berlinben) hol gyönyörű tájképeket ábrázolnak. Nem ritka egy-egy szép márvány szobor sem.

A lépcsőházakat rendszeren üvegfestmények tarkítják abban a szép ó német stílusban, mely fantastikus állataival, tulipánjaival annyira hasonlít a mi kalotaszegi díszítéseinkhez.

De látni itt barrakk, goth, görög díszítéseket is, sőt némely épület minden ornamentuma előkelő érzékkel egy stílusban van tartva.

Minket magyarokat, kik új jövevények vagyunk, megbámulnak mint egy csodát, s ha ismerőseink családai körükbe bevezetnek, ott el sem tudják képzelni, hogy miért nem járunk gyors gatyában s miért nem vagyunk pisztollyal, handsárral fölfegyverkezve, mint egy cserkesz.

Csak most látom, hogy milyen mássá teszi az embert az éghajlat, talajviszony, táplálkozás, na meg egy kicsit talán a fajtája is. Hire-pora sincs itt a mi deli, de azért könnyű elegáns ifjainknak. A katonai tiszteknek már az egyenruhájuk sem olyan, hogy össze lehetne hasonlítani a mi csinos kis tisztjeinkkel; a studenteknél pedig nem csink a könnyedség sem a ruhában, sem a járásban, — minél nehezebb, lassabb, annál hódítóbb. A studentek csekély kivétellel még most is hosszuszárú csizmában, a burschenschaftok szerint különböző színű apró sipkákkal fejükön, bajusz és szakáll nélkül ékeskednek. Minél nagyobb gavalér, annál nagyobb kutyát hord magával.

Egy Hano Bertram nevű collegám magával csalt, hogy mutasson be családjának egy eleven magyart. Volt ott három leány is, az egyik a Hans testvére „Lischen“ egy kenderhaju szépség. Milyen egészen mások ezek a német leányok! Rendkívül szendék s a midert olyan szorosan fűzik, hogy alig jön ki belőlök a szó, — félénkek, hanem a sört úgy isszák mint egy templarius, a vacsoránál mindenik megivott 4—5 pohárral.

A lakás — dacára a szörnyű Koch házjának — bámulatos olcsó. Egy fényesen, elegánsan butorozott szobáért collégámmal együtt — fűtés, takarítással — mindössze csak 18 márkát (10 frt 40 krt) fizetünk, az étkezés — koszt — ezzel arányban áll, de nagyon vaj szagu s nem a magyar ember gyomrának találták fel. A bor drága s olyan rossz, hogy gyilkolni lehetne vele, de hát közudomásu, hogy a német olcsó és jó sörrel gyógyítgatja a baját.

Hanem aztán a „többi mindenegyből“ igen sokba kerül. Aquariumok, muzeumok, panopticumok, színházak, stb. annyi van, hogy évekre van szükség, ha az ember megismerni akarja.

Különösen szép a római panopticum. Egy helyt a Juno templomában istentisztelet van, másutt a győztes hadsereg vonul be, — tovább Fausta császárnő áll kíséretével. Az egész egy óriási nagy koralaku teremben van, a közepén egy podium, s innen nézi az ember a falra feszített vászonra festett gyönyörű képeket. A családás oly nagy, hogy kísértésbe jövünk, vajjon nem élő emberek s valódi épületek állanak-e előttünk?

Különösen szép a Fausta császárnő kísérete [ő maga egy parlagra van dőlve, selvem uszálya egy hordszéken nyugszik, e kettőtől maig sem hiszem, hogy nem valódi selyem és hordszék volt). Fausta császárnő mellett áll egy aranszörke s egy vörös haju nő, hogy mily szép ez a két nő, azt se leírni, se elképzelni, csak látni lehet. Ha ott lett volna az a művész, a ki ezt a két szép női alakot festette, rögtön lebörtült volna előtte s megcsókoltam volna a . . . saruját.

Voltam az operába is, és mondhatom nagy nemzeti büszkeséggel, mert roppant egyszerű dolog ez a mi budapesti kitűnő operánkhöz képest. Örömbömben aztán elmentem a magyar egyet estélyére (a magyarok itt többnyire zsidók, s dícsére tükre legyen mondva, itt oly dühös hazafiak, hogy Thalv. Polonyi, Károlyi Gábor pecsovicok mellettök). Volt felolvasás, ének, szavalat s a végén meglepetésül mikor felhúzták a függőnyt, ott állott egy teljes cigánybanda (még cimbalmos is volt) s rázendítette „Elmennék én innen, de nem tudom hova.“ Mindnyájunknak könny szökött a szemébe. Volt is aztán élelmezés s utána olyan tánc, hogy reggel hét órakor sem akart véget érni, s a német szörke szépségek is meg lehettek elégedve a szövetségeseikkel. A menu is magyar volt, én is ettem egy „ghullasch“-t (?) de nem szeretek rá gondolni.

Ott volt egy jóga barátunk is (Horváth Dezső) egy nemzetközi magyarosító. Egyikünk sem szídjá annyit a németet, mint ő, de ő a is van rá, mert nem fér a fejébe meg a szája izre a nyelve. Az étlapokból találmokra ékezik s megtörténik vele, hogy a sok jótól izzadság verődik a halántékára. Az utcákat is mind megmagyarosította, s a társaságokban a a jámbor németek rémületét rendszeren a maga fordításaiban közli. Például: „Friedrich-strasse“ békeszag-utca, „Leipzig-strasse“ testhuzó-utca, stb. stb. stb.

Meglátogattam egy munkásgyűlést, mert érdeklődöm a szerencsétlenek iránt, no meg, megis akartam tanulni in praxi, hogy mi az a socialismus, most már tudom. Egy borzasztó elkeseredés minden ellen, még ellenem is a mit a tömeg egy pár nem épen szövetségeshez illő oldalba lökessel bizonyított be előttem. Szídnak, káromolnak minden társadalmi formát egész a Koch találmányáig, mert attól félnek, hogy ez az ember a gazdagok érdekében találta fel, hogy a szegény munkásoknak még meghalni se lehessen. Kunze képviselő olvasott fel a szocialis államlról, mely zugás és megatalkodott közbeiktatások között azzal végződött mint rendszeren, hogy a szónokot leráncigálták s a pártok összeverekedtek.

Részesültem abban a szerencsében, hogy Kochot láthattam. Egy megörnyedt, sápadt hosszuszakálu ember, ki se néz belőle, hogy nagyobb a királyok és császároknál, de azért neki sincs jobb dolga, mint azoknak. A röpiratok egymást érik, melyek hol meghurcolják, hol magasztalják. Az ő rendszere egészen új, eddig a tudósok láz ellenes szerek feltalálásán töprenkedtek, ő pedig azt találja fel s azt adja be, a mitől minden élő lény lázba jön. Legnagyobb a forrósága Berlinnek, úgy érzí magát a sok idegen zaklatás miatt, mint az ember, mikor vértorlódása van s a gutta környékezi.

Kochnak még rosszabbul van dolga: az utóbbi időben nagyon sokat gyengékedik; társas körökben nyílt titok, hogy ő is benne van a tudóvészben egész a cravattjáig s legeslegelőbb is magát kell, hogy kigyógyítsa. Berlini csemege az is, hogy akárhova megy az ember, a császár betegségről suttognak, de aztán ezt nem is meri hangosan mondani a német. Az orvosoknak pedig itt már kitavaszkodott, egy-egy jövevénytől, ki a tuberkulosinak rendezvoust akar adni, 100—150 márkát vesznek egy látogatásért.

De most már sietek a gyárba, hol üres óráimban a porcellánra én sokkal szerényebb feltételek mellett festem — csaknem passióból a rózsákat.

A napokban Potsdamba és Thaldorfra teszek látogatásokat, s majd onnan is telephonozok a „Szilágy-Somlyó“ kedves olvasóinak az új évre egyet-mást. Addig is az általam várva várt viszontlátásig!

Mihály Ákos.

Előfizetési felhívás. A „Szilágy-Somlyó“ társadalmi hetilap jövőre is hetenként egyszer csütörtökön jelenik meg.

Előfizetési ára egy évre 4 frt. községi jogzóknak és tanítóknak egész évre 3 frt.

Az újonnan érkezőknek új évtől számoltatnak és ezekre a decemberi számokat ingyen küldjük.

Az előfizetési pénzek a — „Szilágy-Somlyó“ kiadóhivatalának Szilágy-Somlyó, Magura-utca cím alatt — legedőszerebben postautalványon küldhetők be.

Kérjük az előfizetést megelőzőleg megtenni, hogy a lap szétküldésénél akadályok föl ne merüljenek.

Sz.-Somlyó, 1890. december 4.

A „Szilágy-Somlyó“ kiadóhivatala.

Különfélék.

Lapunk mai számához negyed iv melléklet van csatolva.

Egyházmegyei közgyűlés. A szilágyi ev. ref. egyházmegye f. hó 17-én Zilahon tartotta meg ősz közgyűlését. A kevés számú tagokból álló közgyűlés legfontosabb határozata az volt, mely a megdőbbségtől mérvben fölszaporodott közpénztári hátralek tartozások behajtására vonatkozik, mely határozattal kapcsolatosan az is kimondatott, hogy a jövő tavaszi közgyűlésre az egyházmegye bevételét és kiadásait teljesen föl-tüntető szabályos költségvetés terjesztessék elő. Dél előtt fegyelmi, délután pedig házassági törvényesek tartatott.

Baró Bánffy Dezső Beszterce-Naszód megyék főispánja főispáni állásától fölmentetett.

Kinevezés. A m. kir. igazságügy-minister Sárközi Mór halmai szolgabírói végrehajtót a zsidói kir. járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

Károlymegye. Mint a „Tasnád“ biztoss forrásból értesül, Tasnád vidékéről gróf Károlyi István vezetése alatt egy tekintélyes számú küldöttség fog Budapestre menni és ott a miniszterelnöknél egy új megyének Károlymegyének Szatmár és Szilágy megyéből való kikerítését fogja kérelmezni.

Szölös gazdák tudomására hozzuk, hogy a Franciaország szőlőiben — különösen az amerikai szőlőkön — újabb időben terjedőben levő black-rot néven ismeretes szőlő betegség, — mely ellen eddigelő föl-tétlen biztos fertőtlenítési, vagy védekezési eljárást találni még nem sikerült — hazánkba behurcolásának elkerülése céljából — a Franciaországból való akár gyökerez, akár sima szőlővesszők behozatalát a földművelési minister egy évi időtartamra föltétlenül megtiltotta. Ugyanezen min. rendeletben figyelemztetik a közönség, miszerint az állami szőlőtelepek mintegy három milliónyi szőlővessző készlete már az eddig beérkezett folyamodásoknak sem képes elegendeni s ez okon a szőlővesszőkért ezután beadandó folyamodások teljesen figyelmen kívül fognak hagyatni.

Községi közgyűlés. Szilágyvármegye törv. bizottsága Zilahon, f. hó 29-én d. e. 10 órakor kezdődőleg rendkívüli közgyűlést tart, — a gyűlés tárgyai pedig a f. hó 28-dik napjára összehívott állandó választmányi ülésben fognak előkésztettni. A szétküldött tárgysorozat 33 külön álló tárgyat tartalmaz, miből következtethető, hogy e rendkívüli közgyűlés egy nap alatt alig ha fog bevégeződni. A tárgysorozat érdekesebb pontjai az E. M. K. E.-nek a képviselőházhoz benyújtott sorsjegy-költsön engedélyezése iránti kérelme, — a körjegyzők orsz. együletének a közg. államosítása tárgyában belügyminiszteriumhoz intézett fölirata, — közigazgatási bizottsági 5 tag, állandó választmányi 1 tag választása, — az igazoló választmánynak egy évre való újjáalakítása — virilisek névjegyzékének bemutatása stb. stb.

Köszönetnyilvánítás. Mélyen fájó szívem hálával telt meg eltelve mindazon is merőseim és jó barátaim iránt, kik forrón szeretett nőm szül. Brósztel Anna asszonynak f. hó 17-ikén történt temetése alkalmával a végtisztességgel szíves megjelenésükkel, koszoru küldéssel, — szóval vagy le-viléleg tett vigasztaló részvét nyilvánításukkal óhajtottak kimondhatatlan fájdalomaimon enyhíteni. Sz.-Somlyón, 1890. december 22. Simay Gerő.

*** Városi közgyűlés.** Szilágy-Somlyó város képviselőtestülete e hó 27-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A meghívott lapunk zárta után vettük, mely ökon a tárgysorozat nem volt közölhető.

Hivatalos óra. A helybeli kir. telekkvi ható-ágnál — tekintettel a táv-labb lakó vidékiekre — a délutáni telek könyv betekintések nem 3-tól 5-óráig, hanem 2-től 4 óráig eszközölhetők.

Halálozás. Özv. Gergely Lászlóné sz. Kis Paulna f. hó 15-én meghalt Zilahon 64 éves korában.

Gyümölcstelep Déván. Mint a „Székely Nemzet“-ből olvassuk, Déván mozgalom indult meg az iránt, hogy a gr. Bethlen A. minster által az erdélyi részekben tervezett gyümölcstelepek egyike oda helyeztessék el. Szilágy-Somlyó város ugy amaga, mint vidéke érdekében hasznos dolgot cseledeknek, ha egy állami gyümölcstelepnek itt el helyezésére minden lehetőt megtenne.

Meghívó. A szilágyvármegyei Weselényi egyet t. tagjait felkérjük, hogy a f. hó 29-én d. u. 3 órakor Zilahon a vármegyei székház nagy termében tartandó gyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Tárgy-jegyzék: elnök választása, Vidinszky László egytl. pénztárnok lemondási kérelme s esetleg pénztárnok választása, — költségvetések megállapítása, — számadások megvizsgálása. Zilah 1890. évi december hó 17-én. Szikszai Lajos egytl. alelnök, Kiss Emil egytl. titkár.

Szerencsés vásár. Nagy-Várád város a ez előtt néhány évvel egy millió forintért vette meg a káptalanától az összes regálékát, és most az államtól 1.800.000 forint kártalanítást kap. Mint hírlik, ez összeg nagy része városháza és színház építésére lenne szánva.

Meghívás. A szilágyvármegyei tanítótestület szilágy-somlyói járásköre folyó hó 30-án d. e. 9 órakor kezdődőleg a z-somyói községi iskola 4-ik leányosztályában rendez gyűlést fog tartani, a melyre a nevezett járáskör tagjai, ugy szintén a tanügy iránt érdeklődő közönség is ezennel meghívatik. A gyűlés nevezetesebb tárgyai: 1) Balogh Pál magyfalusi tanító gyakorlati tanítása az elemi népiskola V—VI-ik osztályában. 2) A szőlőoltás különböző neveinek gyakorlati bemutatása Magyarai Lajos varsolci tanító által. 3) Értekezés „Az olvasás tanításának módszere“ című tételről Bogdán István sz.-somlyói tanító által. 4) A mult gyűlés által kitűzött paedagogiai tételek megvitatása és újak kitűzése 5) Jelentés a járáskör pénztárnok és könyvtárnok jelen állásáról. 6) Felsőbb leiratok felfelolvasása és indítványok tárgyalása. Szilágy-Somlyón, 1890. december hó 20-án. Bogdán István járásköri elnök.

A járásbírósnál nincs semmiféle váróterem, csattogó hideg van s várnak az emberek ebben a nagy hidegben a bíróság udvarán délig, ha nem kerül rájuk a sor, várnak estig, már t. i. a ki vár; mert a gyengébb és rosszul ruházkodó szegény ember meggémberedve kénytelen átmenni a bírósággal szemben levő koresmákba fölmelegedés végett, mi alatt aztán tuffelől az ügyét szüntetik meg, vagy makacsági ítélet alá veszik, hogy miért nem volt jelen abban a pillanatban is, melyben szó itották. Az államvasutak mentén még a mezei őrház-megállásoknál is van váróterem a közönség számára, van tiszteséges váró szoba, fűtve, pedig ilyen helyt a közönséget egy-két nap-szamos képviseli; a b.-hunyadi járásbírósnál naponként 50—100 ember fázódik, szegény ember, módos ember, ur, tiszteséges polgár stb. ezeknek a számára nincs váróterem sehol a bírósági helyiségben, pedig ez, a közönség szempontjából itélve a dolgot, mert hát utóvégre a bíróság is a közönségért van, — a legnélkülözhetetlenebb dolog. A vasuti állam új, előzékeny, mint a mai modern ember; az igazságügyi állam azsiai-részvétlen és durva. Így írja ezt a „Kalota, szeg.“ Én Istenem, milyen jó dolog, hogy nálunk nem így van!! ?? . . .

A „Budapesti Hírlap“ előfizetési föl hívására figyelmeztetjük a t. c. olvasó-közönséget.

Szerkesztői üzenetek.

R Sz.-Somlyó A „vásárfia“ lehetett nagyon jó, de ez a vrs oly rossz, hogy nem is a papirkosárba, de egyenesen a tűzbe dobtuk.

H. K. urnak Kolozsvár. A kémeri italmérési jog kártalanítási összege 18,932 frt 20 kban lett végleg megállapítva.

„Nem kívánom én“ című versben szép a gondolatmenet, de nincs kellő gonddal a külalakra. Nem közölhető. Szivesebben vennők a mai számbunkban megjelent berlini levélszerű rövid közleményeket.

„Óda a 40 évhez.“ Eltettük a többihez. Az ígértet beváltására mielőbb alkalom lehet

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR.

N y i l t t é r .*)

A regálekötvényekre szóló járadék-szelvény utaltvány birtokosainak becses figyelmébe ajánlom, hogy már mostantól kezdve 1891. január 1-én esedékes regále kamatszelvevényeiket, egyidejűleg esedékes

*) Ezen közleményért a felelősség a beküldőt illeti Szerk.

Hutflesz Károly,
Kolozsvártt.

HIRDETÉSEK.

Leszállított árak

üzlethelyiség változtatás és tulhalmozott árukészlet miatt.

FÁBRY JÓZSEF városház és színházzal szemben levő üzlethelyiségében nagy raktár férfi és női divatárakban, különösen nagy választék női és férfi felsők, kabátok, bundák, férfi fiu és gyerek kész ruhák, brünni és brassói gyapjuszövetek, Ingek, gallérok, kélzók, nyakkendők, különböző posztó, haraszt, selyem és csipke kendők és ilyen szövetek; bársony és atlaszok, szallagok; alsó ingek, nadrágok, harisnyák, paplanok, pokrócok, kalap, sapka, férfi, női és gyerek láb-
belik, utazó eszímák, muffok, trico derekak, miederek, asztal- és ágy-
terítők, szőnyegek, valódi rumburgi, creász és többféle vásznak, sifon,
parket, kanavász és oxfordok, utazó táskák, revolver, pénz, szivar és
dohánytárcák, tajték pipa és szipkák, lámpák, illatszerek, karácsonyi
és újévi ajándéktárgyak, diszkótésű könyvek és játékok, cérnák és
pamutok, csipkék és gombkötések, ternőszövetek, kézi kosarak, — le-
szállított árak mellett a most érkezett egész újdonságok is; — külön-
böző butorok, varró gépek nagy választékban, — öltönyöket saját üz-
leti szabóm által legdivatosabban igen olcsón készítették. — Üzleti be-
rendezések, bolti állványok, előnyös árak mellett átvehetők. — Kérem
ezen ritka kedvező alkalmat felhasználni a t. vevő közönség érdeké-
ben áll.

Tisztelettel :

FÁBRY JÓZSEF,

városház és színházzal szemben.

3—3

A legnépszerűbb és
a legelterjedtebb
magyar napilap

1891.

XI. évfolyam

A legnépszerűbb és
a legelterjedtebb
magyar napilap

Budapesti Hirlap.

Szerkesztők és kiadótulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

A „Budapesti Hirlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetiünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligentiája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hirlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja ez országnak.

A „Budapesti Hirlap” politikai cikkeinek iránya, mint eddig, ugyezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közleleti felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb köz-
ségben is bír a lap. A „Budapesti Hirlap” távirati és telefon tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. „A Budapesti Hirlap” tárcá rovata a lapnak egyik erő-
sege és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napi rovatokat kitünő zurnalisták szerkesztik s a helyi értesülés is-
mert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényeségi rova-
tai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly han-
gon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hirlap” helyet foglalhat minden csal-
lád asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos,
kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regényesar-
nokban csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők követ-
kező cím alatt:

2—4

A „Budapesti Hirlap” kiadóhivatalának,
Budapest, IV. kerület, Kalap-utca 16. szám.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb:

Kuhinka István K.

Debrecenben, főpiac 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett
üveg-, porcellán-, lámpa-, berndorfi alpacca-
khina-ezüst evőszerek és konyhaeszközök
nagy raktárát.

Üveg ivó és liquer-készletek, porcellán evő-,
kávé- tea-, fekete kávé és mosdó készletek, Ditmár,
Brünnér és hazai gyártmányu asztali és függő lám-
pák, nap-, meteor- és villám-égőkkel

gyári árak és pontos kiszolgálat mellett.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelem-
mel teljesítetnek.

3—12

HIRDETMÉNY.

A regaleváltság kötvény birtokosait ezennel
tisztelettel értesitem, hogy regaleváltság kötvényei-
ket, ugyszintén az ezekre szóló három évi kamat-
szelvevényekkel ellátva kiadott utaltványokat, eladás
esetén a legjobb árban megveszem.

HUTFLESZ KÁROLY

Kolozsvártt.

2—3

Képes Családi Lapok.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap.

Szerkeszti: Brankovics György. Főmunkatárs: Váradi Antal.

Előfizetési ára :

a „Hölgyek Lapja” című divat-melléklettel s a Regénymelléklettel együtt:

Egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1 frt 50 kr

A „Képes Családi Lapok” XIII-ik évfolyamába lép az 1891-ik év első napjával A magyar szépirodalomnak e hatalmas tényezője, a magyar művelt családoknak e szellemi kincse, újévi első számában Jókai Mórnak „Kétszer kettő négy” című regényét, Benitzky-Bajza Lenke „Hasonló hasonlólval” című elbeszélését, — Lauka Gusztávnak a „Bölcső titka” című regényét, — báró Horváth Miklósnak „A csel” című elbeszélését, — Tábori Róbertnek „Sylvia” című regényét, Rudnyánszky Gyulának, Dalmady Győzőnek költemé-
nyeit, Brankovics Györgynek „Az ajándékozás művészete” s Váradi Antalnak „A társada-
lom és a színház” című érdekes cikkei kezd kiadni. A „Képes Családi Lapokat” a fent
nevezett jeles írókon kívül még a következő neves írók és írónők támogatják, mint mun-
katársak, ez évfolyamban:

Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Komócsy Lajos, Temérdek (Jeszzenszky Danó), dr.
Prém József, dr. Sziklay János, Incédy László, Palágyi Lajos, Erődy Dániel, Dengi János,
Tölgyesi Mihály, Vértési Gyula, Méry Károly, Murányi Ernő, Petri Mór, dr. Roditzky
Jenő, Grosz Lajos, Csorba Palotay Ákos, Szandai Zénó, stb.; Benitzky-Bajza Lenke, Büth-
ner Lina, Nagyvárdy Mária, Kuliffai-Penitzky Irma, Harmath Lujza, Hevesiné-Sikor
Margit, V. Gál Karolina, Karlovsky Ida, Meriav-Karossa Irma, Erzsike, stb. stb.

A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi képes hetilapok között a legélén-
kebb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a jelen e-
seményeit s a leghíresebb festők műveit mutatják be.

„Hölgyek Lapja” című s havonként kétszer megjelenő divatmelléklete a legújabb
divatképeket hozza s e mellett a magyar háziasszonyoknak valóságos szellemi titkára, a
mennyeiben a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet, a háztartás s a konyha terén
nincs olyan kérdés, a melyet ne tárgyalna s nincs olyan titok, a melybe hölgyeinket be
ne avatná

Regénymelléklete négy kötet érdekes regénnyel ajándékozza meg évenként az elő-
fizetőit.

A „Képes Családi Lapok”-nak még a zöld borítéka is tele van mulattató közlemé-
nyekkel, humoros apróságokkal, sakk-, kép-, szám-, kocka- és ponttalányokkal és szőrejt-
vényekkel, melyeknek megfejtői értékes jutalmat kapnak

A „Képes Családi Lapok” gazdag tartalma és számos melléklete dacára mégis a
legolcsóbb képes szépirodalmi hetilap; éppen azért bizton számíthatunk minden honfi és
honleány, minden magyar család támogatására és pártfogására.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik
ez iránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzáférnek.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget husz krajcár
csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két
eredeti regényt küld jutalmul.

A ki öt előfizetőt gyűjt, s az előfizetési összeget egyszerre beküldi,
annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet vagy egy — kiadásában meg-
jelent — regényt küld.

Megrendelhető postautalvánnyal minden postahivatalnál és minden
könyvkereskedésben.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „Képes Családi
Lapok” kiadóhivatala, Budapest, Nagykörönd-utca 20. sz.

3—6